

ČITAMO, SLIKAMO, PAMTIMO

MJESEC HRVATSKE KNJIGE 2021.



LIKOVNA GRUPA I ČITATELJSKI KLUB

GIMNAZIJE SESVETE

**Pripremile s učenicima profesorice Željka Župan
Vuksan, Ina Jozić i knjižničarka Ruža Jozić**

Ilustracije uradili učenici

LIKOVNE GRUPE GIMNAZIJE SESVETE:

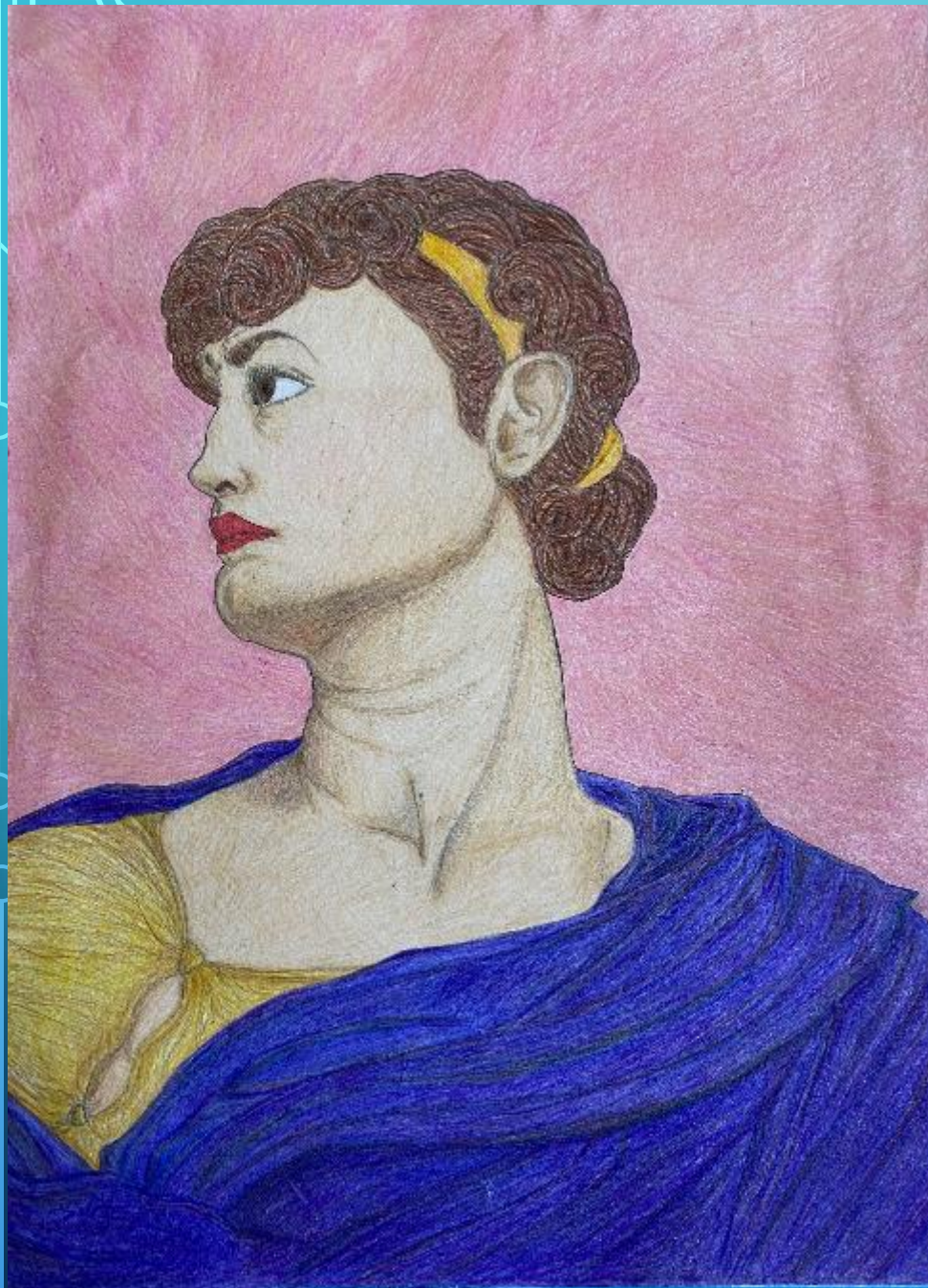
Filip Lucić, Elena Koruga, Marija Radoš, Katarina Stjepanović, Karla Kljajić, Iva Stanić, Una Ižaković, Karla Ancić, Katja Čiček, Josipa Kozina, Marija Crnković, Matej Špehar, Marija Matković, Šimun Dumančić, Ivan Bunić, Marija Rezo, Lea Lončar, Mislav Sakač, Nikolina Šafran, Ema Lucija Lipovac i Magdalena Ostrihon

Knjige su čitali i tekstove (najljepše prve rečenice, lijepe misli i citate) birali učenici Čitateljskog kluba, prof. Željka Župan Vuksan i knjižničarka Ruža Jozić

PRVE REČENICE - Često pamtimo prve rečenice nekih knjiga. Neka nam djela dugo ostaju u sjećanju po nekim lijepim i mudrim mislima, dok druga relativno brzo zaboravljamo. Bez obzira radi li se o prvoj ili drugoj skupini, ponekad je ono najupečatljivije u književnom djelu upravo njegov početak – prva rečenica.

Katkad su te rečenice toliko pamtljive da se često koriste, citiraju ili parafraziraju. U nastavku donosimo neke od najpoznatijih prvih rečenica svjetske i hrvatske književnosti, a među njima sigurno će se pronaći i one koje ste i vi pročitali ili su vam poznate.

Izdvojili smo i najljepše ulomke, citate i misli koje pamtimo iz pročitanih knjiga. Avantura čitanja neka krene!



SOFOKLO: ANTIGONA

*Ismena dušo,
sestrice mi rođena,
zar znadeš za zlo
koje, što rad Edipa,
od Zeusa u životu
još ne snađe nas?*

*Al ne za mržnju, već
za ljubav rodih se!*

*...Da umrijet
moram, to dabome
dobro znam, sve i
bez tebe.*

**DANTE ALIGHIERI:
BOŽANSTVENA
KOMEDIJA**

***NA POLA NAŠEG
ŽIVOTNOGA PUTA
U MRAČNOJ MI SE
ŠUMI NOGA STVORI,
JER S RAVNE STAZE
SKRENUVŠI ZALÚTA.***

***NEMA VEĆE TUGE
NEGO PRISJETITI SE
SREĆE U VREMENIMA
NESREĆE.***





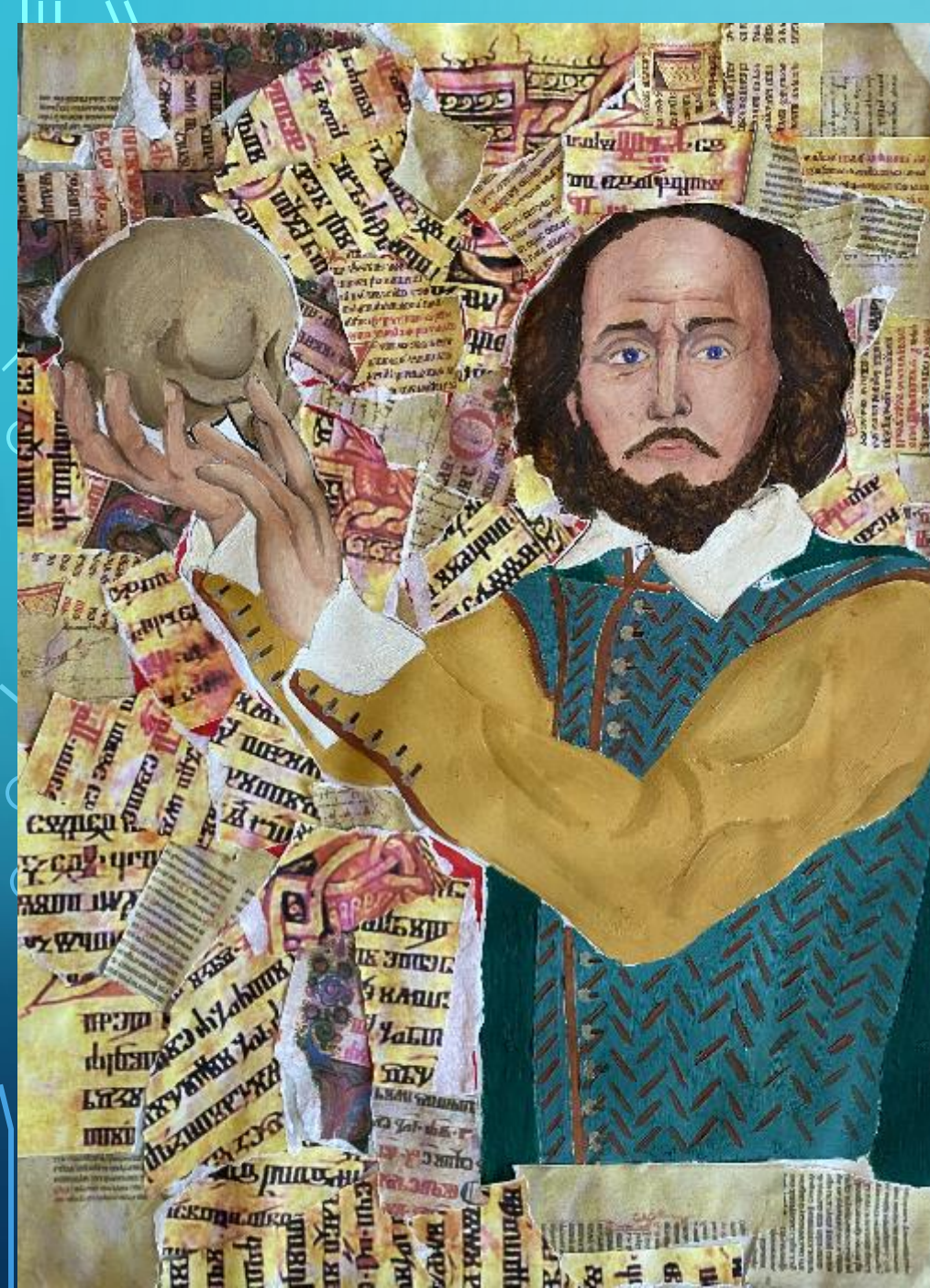
MARKO MARULIĆ: JUDITA

**LIBAR MARKA MARULA
SPLIĆANINA U KOM SE
UZDARŽI ISTORIJA SVETE
UDOVICE JUDIT U VERSIH
HARVACKI SLOŽENA KAKO
ONA UBI VOJVODU OLOFERNA
PO SRIDU VOJSKE NJEGOVE I
OSLOBODI PUK ISRAELSKI OD
VELIKE POGIBILI**

MARKO MARULIĆ: JUDITA

**DIKE I HVALJENJA PRESVETOJ JUDITI,
SMJELA DJELA NJENA ŽELIM GOVORITI;
ZATO ĆU MOLITI BOŽE, TVOJU
SVJETLOST,
NEMOJ MI KRATITI U TOM PUNU MILOST.
OD TEBE JE KREPOST SVAKOG NJENA
DJELA,
SVA NJENA DUŠEVNOST I LJEPOTA
TIJELA;
ZATO MENE CIJELA TAKO SAD NAPRAVI
DA BI USTA IZNIJELA ŠTO MISO
PRIPRAVI.
UDAHNI DUH PRAVI U ME LJUBAV TVOJA,
TE DA SE NE BAVI GRIJEHOM PAMET
MOJA,
LUTAJUĆ BEZ BROJA S DRUŽINOM POETA
MNOGOBOŽNOG SOJA I SAPETA SVIJETA;
TI SI SVETOST SVETA, BOŽE ISTINITI...**



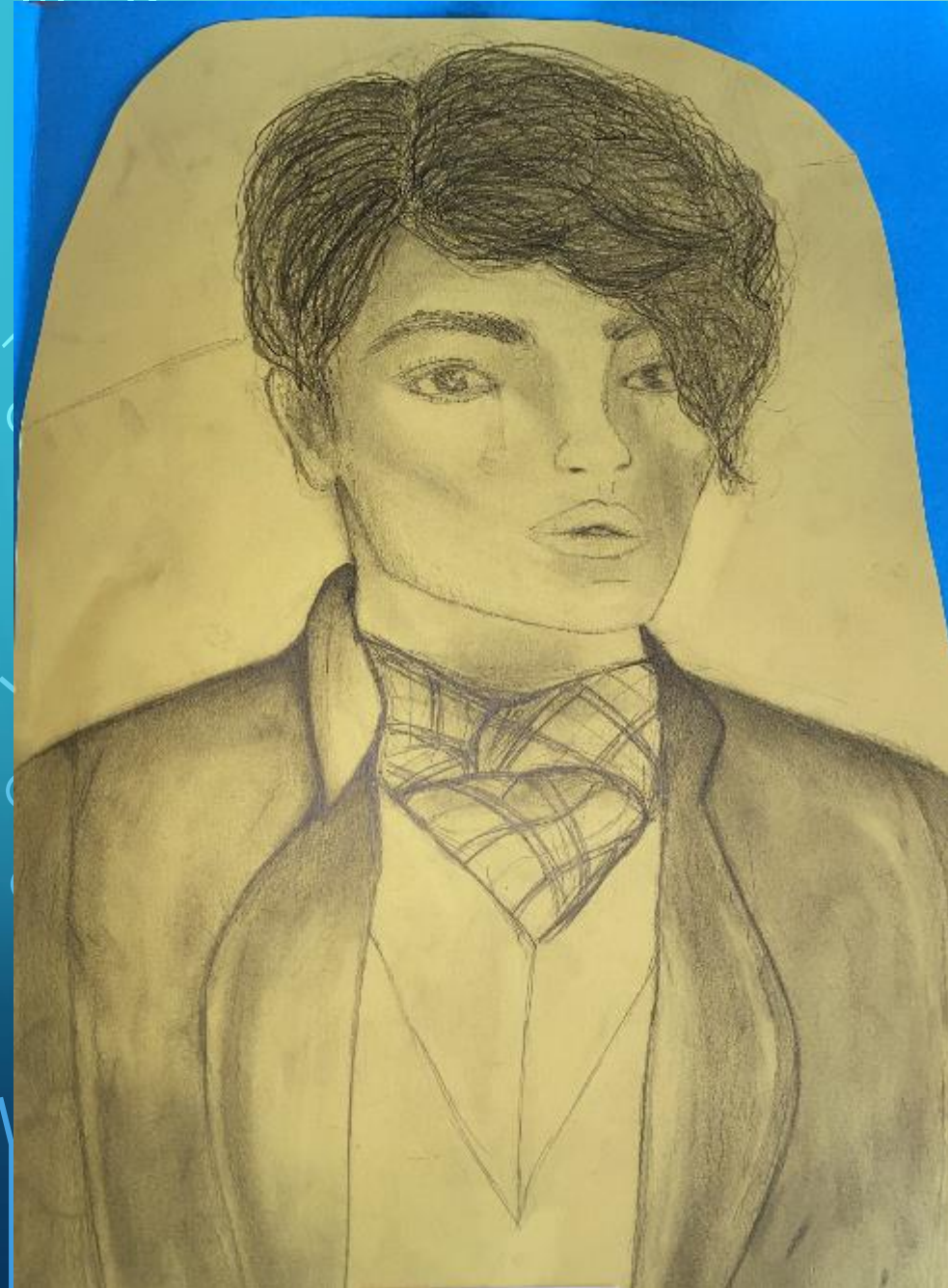


WILLIAM SHAKESPEARE: HAMLET

*Za vrijeme svojega vijeka
čovjek odigra mnoge uloge.*

*Neki su rođeni veliki,
neki ostvare veličinu,
a neki veličinu dobivaju.*

*Cijeli je svijet pozornica,
a svi muškarci i žene
samo su glumci.*



JOHANN WOLFGANG GOETHE: *Patnje mladog Werthera*

Jesam li to još uvijek ja, onaj isti koji sam nekada lebdio u punom izobilju osjećaja, a raj me je pratio na svakom koraku, i koji sam imao srce, da bi njime u ljubavi obujmio čitav svijet? A to je srce sada mrtvo, ne zrače više iz njega ushićenja, suhe su mi oči, a čula lišena okrepe suza, koja osvježuje u zebnji nabiru moje čelo."

„Jeste, ja sam samo bludeći putnik, gost i došljak na ovoj zemlji! A zar ste vi nešto više?"

"Ljudska je priroda ograničena svojim ljudskim granicama; može podnijeti radost, jad, boli, ali sve do nekog određena stupnja, a propast će neminovno bude li taj stupanj prekoračen. Nije, dakle pitanje je li netko slab ili jak, nego može li izdržati mjeru svoje patnje, bilo da je ta patnja moralna ili tjelesna."



AUGUST ŠENOA: PRIJAN LOVRO

„Po naglasku sudeći bijaše pohrvaćeni Slovenac. Bio je čovjek srednjeg stasa, koščast, širokih plećiju. Glava neobično velika naličila posve kugli; čelo mu bilo široko, visoko, reć bi uglasto, lice osuho, blijedo, u srijedi široko, zdola posve šiljasto, nos fin, usne tanke, stisnute, brčići slabi, kosa crna i glatka, duga, pravilno u dvoje razdjeljena, a oči male, tamne, žmirkave, al i vrlo žacave.”(str. 12.)

„Idi kamo te želja vuče i tijekom putem možeš doći do spasa.”



August Šenoa

Zlatarovo zlato



AUGUST ŠENOVA: ZLATAROVO ZLATO

„Poštenje vama i vašemu poslu. od dara božjega svi živimo, orali plugom, kovali čekićem ili brijali britvom. Znam i to da je svijet lajav i jezičav, da se ljudi s tuđega veselja žaloste, a tuđoj se nesreći raduju. Ali ja znam što je pravo i zdravo. Ne mislite zato da je bablji jezik meni rif kojim čije poštenje mjerim. Ali dragi majstore Grga, voćke ne valja obrati dok ne dozrije, a djevojke ne udati dok za majku nije. Dora je, hvala Bogu, djevojka krepka i zdrava, ali na trojake bit će joj tek šesnaest godina. Bilo bi prerano, svakako prerano. Nek nosi još koju godinu partu, bit će dosta vremena i bremena za kapu. Dora je premlada. Bez zamjere majstore Grga!“



L. N. TOLSTOJ: ANA KARENJINA

„... a osjećala je da je usporedo s ljubavlju koja ih je vezala, njima ovladao nekakav zao borbeni duh koji ona nije mogla izagnati ni iz njega, a još manje iz svoga srca...”

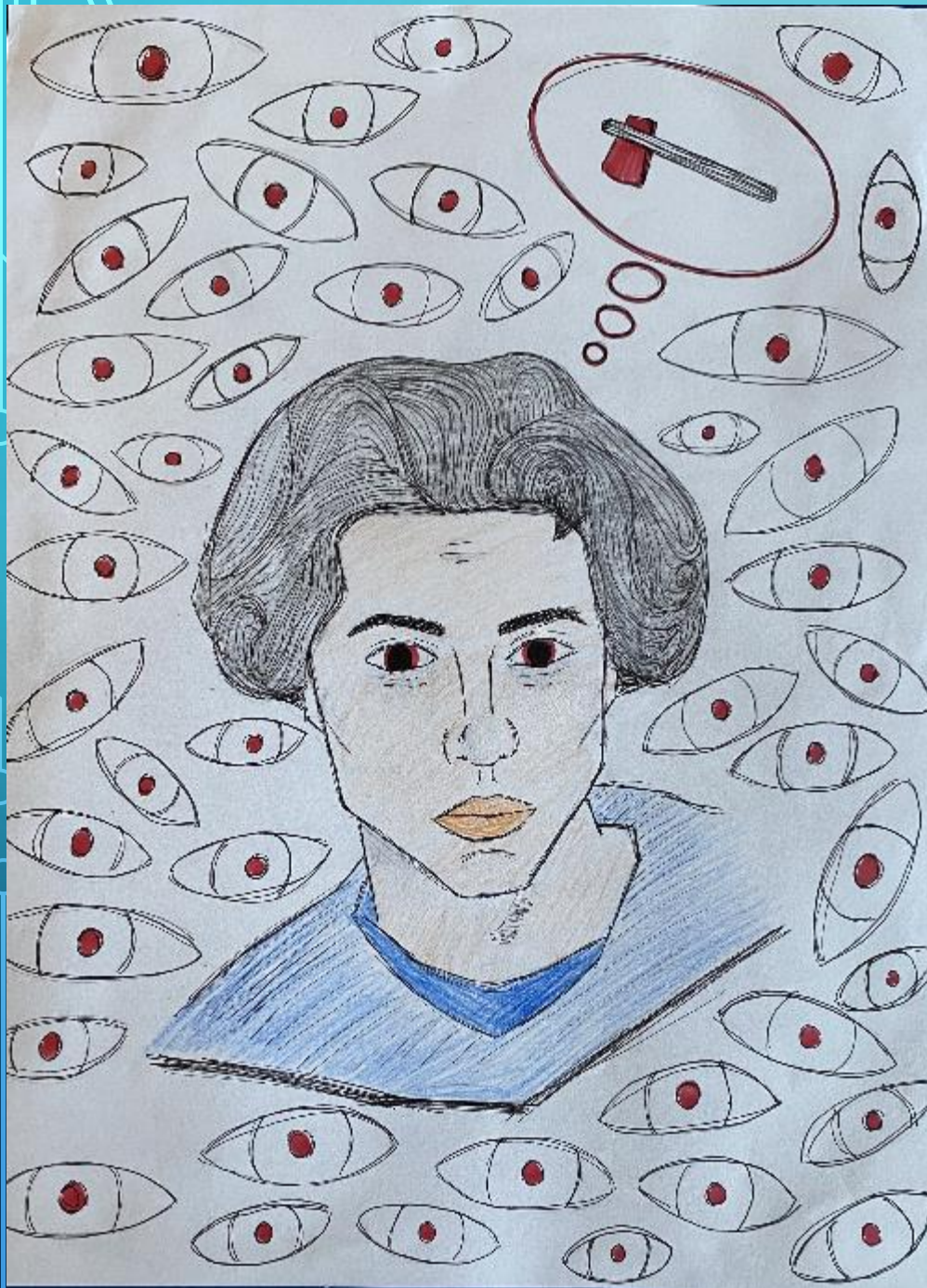
„...obje su ljubavi kamen kušnje za ljude. Jedni samo znaju za jednu, drugi za drugu. A oni što znaju samo za neplatonsku ljubav, utaman govore o drami. U takvoj ljubavi ne može biti nikakve drame. ”Sluga pokoran i hvala na užitku, moje poštovanje”, to ti je sva drama. A za platonsku ljubav ne može biti drame jer je u takvoj ljubavi sve jasno i čisto...”



**LAV NIKOLAJEVIČ
TOLSTOJ: ANA KARENJINA**

***„Sve sretne obitelji nalik
su jedna na drugu, svaka
nesretna obitelj nesretna je
na svoj način.,,***

*„...znao je da se za njega sve
djevojke svijeta dijele na dvije
vrste: jedna vrsta – to su sve
djevojke na svijetu, osim nje,
i te djevojke imaju sve ljudske
slabosti i vrlo su obične djevojke;
druga vrsta – to je ona jedina,
bez ikakvih slabosti i ponad
svega ljudskoga...”*



DOSTOJEVSKI: ZLOČIN I KAZNA (1866.)

***Na početku mjeseca srpnja,
po neobično toplom vremenu,
pred veče, iziđe neki mladić
na ulicu iz svoje sobice, koju
je bio unajmio kod stanara u
S-skoj uličici, te krene
polagano, kao da se skanjuje,
prema K-nu mostu...***

***Boli i stradanja uvijek su
neizbježni u širokoj svijesti
i dubokom srcu...***

***Istinski su veliki ljudi,
prema mojemu mišljenju,
nužno i sjetni.***

Stotina sumnji ne čini dokaz.



IVANA BRLIĆ MAŽURANIĆ: PRIČE IZ DAVNINE

„Bilo je to u vrlo davno doba. Na jednoj krčevini u staroj bukovoj gori živio starac vijest sa svoja tri unuka... Eto što vam je raditi: ostanite na krčevini i ne ostavljajte djeda, dok on vas ne ostavi, i ne idite u svijet ni za dobrim ni za lošim poslom dok ne vratite ljubav djedu. (Kako je Potjeh tražio istinu: 73, 74)

*Kad si sretan i sunce
za tobom žuri.*



ANTUN GUSTAV MATOŠ: CAMAO

I stadoh tražiti novu ljepotu, pravu ljepotu, gdje je oblik tek predgovor knjige o duši. Ljubav mi postade potrebom, jer osjećah da ću tek ljubavlju otkriti tajnu ljepote i pravi smisao života. I počeh tražiti ljubav kao što drugi traže kruh...

Čovjek vidi da ne vidi, i žali što je vidio. Bolje je o ozbiljnim stvarima pisati smiješno, nego o smiješnima ozbiljno.

Ljudi praštaju sve osim iskrenosti.

Ne treba se nikada plašiti onoga što o vama govore, mnogo je opasnije ono što o vama misle.

Narodi mogu postići sve, samo ime ne, ako ga izgube.



**MIROSLAV KRLEŽA:
GOSPODA GLEMBAJEVI**

*Mutno je sve to u nama,
draga moja dobra Beatrice,
nevjerojatno mutno.*

*Čovječe, sjeti se da si
ravan onome pred kim se
ponizuješ, i ne ponizuj se!
Hodaj uspravno, ne plači
pred tuđim vratima, jer iza
tih vrata za tebe nema
nikoga, pljusni i pljuni,
ali se ne ponizuj.”*

STRANAC



Karla Ančić, 3.e

ALBERT CAMUS: STRANAC

“Danas mi je umrla majka. Ili možda jučer, ne znam. Dobio sam brzojav iz ubožnice: majka preminula. Ukop sutra. S poštovanjem.” Ali, to ništa ne znači. Možda je to ipak bilo jučer... Svakako sam mnogo volio majku, ali to ništa ne znači.

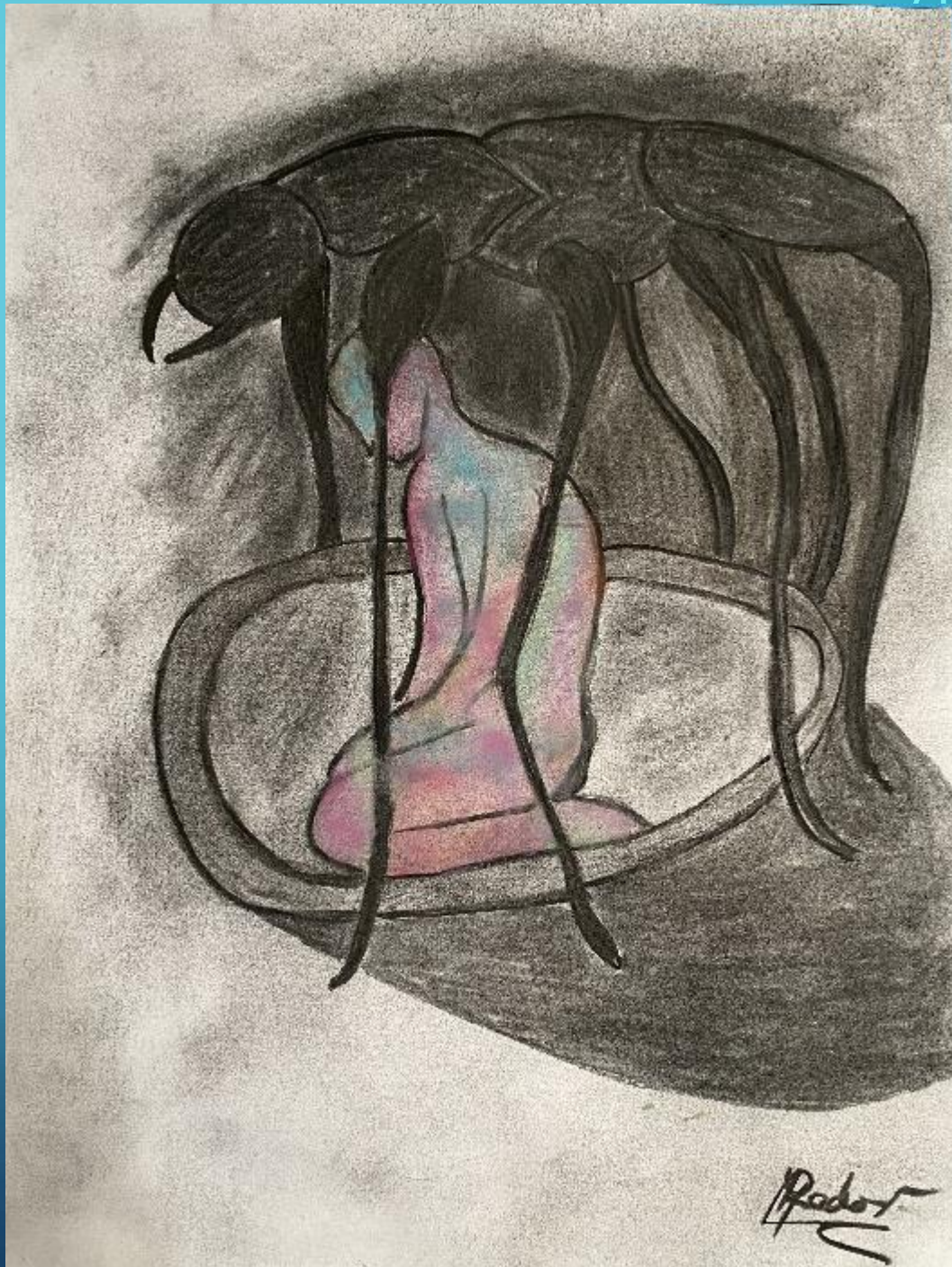
Sva su zdrava bića manje-više koji put poželjela da umru oni koje vole.

A da se sve ostvari, da se ne osjećam toliko sam, ostalo mi je samo da poželim da na dan moga smaknuća bude mnogo gledatelja i da me dočekaju povicima mržnje.

**FRANZ KAFKA:
PROCES;
PREOBRAZBA**

Gregor Samsa je shvatio da se, u svojem krevetu, pretvorio u golemog kukca.

Neko mora da je oklevetao Jozefa K., jer je, iako nije učinio nikakvo zlo, jednog jutra bio uhapšen.





J. D. SALINGER: LOVAC u žitu (1951.)

Ako doista želite da vam pričam o sebi, prvo što ćete vjerojatno htjeti znati jest gdje sam se rodio, kakvo je bilo moje glupo djetinjstvo, čime su se bavili moji roditelji prije nego što sam došao na svijet i sve ono uobičajeno davidcopperfieldsko sranje, ali ja nekako nisam raspoložen da se upuštam u te stvari, ako već želite znati istinu.

Siguran sam da u životu niste vidjeli većeg lažljivca od mene. Upravo strašno koliko lažem. Sad mi je sedamnaest, a ponekad se ponašam kao da mi je trinaest.



GEORGE ORWELL: *ŽIVOTINJSKA FARMA*

Cijele te godine životinje su radile poput robova. Ali bile su sretnе u svom poslu; nisu se trudile ni truditi se ni žrtvovati, svjesne da je sve što su radile u korist njih samih i one njihove vrste koji će doći nakon njih, a ne za čopor besposlenih, lopovskih ljudi. „

„Da je i sama imala kakvu sliku budućnosti, to je bilo društvo životinja oslobođeno od gladi i biča, svi jednaki, svaki radi prema svojim mogućnostima, jaki štiteći slabe.,

„Došli su u vrijeme kad se nitko nije usuđivao reći svoje misli, kad su posvuda lutali žestoki, režeći psi i kada ste morali gledati svoje suborce rastrgane na komade nakon što su priznali šokantne zločine.”

GEORGE ORWELL: 1984. (1949.)

Promatra vas veliki brat.

Bio je vedar hladan dan u travnju i satovi su otkucavali trinaest...

*Onaj tko kontrolira prošlost, kontrolira i budućnost.
Onaj tko kontrolira sadašnjost, kontrolira i prošlost.
Rat je mir...*

*Sloboda je ropstvo. Neznanje je moć...
Ako želite vidjeti sliku budućnosti, samo zamislite čizmu kako gazi ljudsko lice – zauvijek.*



KHALED HOSSEINI: GONIČ ZMAJEVA

Očevi su usred rata postali rijetka raskoš.

Dječak koji se ne zauzima za sebe postaje muškarac koji se ne može ničemu suprotstaviti.

Vrijeme je katkad pohlepno – ponekad sebi prigrabi sve pojedinosti.

Ima načina da se sve popravi.

RAY BRADBURY: *FARENHEIT 451* (1953.)

*Knjiga je nabijena puška u susjednoj kući...
Tko zna tko može postati meta načitana čovjeka.
Ne morate paliti knjige da biste uništili kulturu –
dovoljno je da ih ljudi prestanu čitati!*





Johann Wolfgang Goethe: Faust
Čovjek griješi sve dok ne prestane pokušavati.

Charlotte Bronte: Jane Eyre
Nisam ptica, nikakva me krletka ne sputava.

Emily Bronte: Orkanski visovi
Ne mogu živjeti bez svojeg života!
Ne mogu živjeti bez svoje duše!

Mihail J. Ljermontov: Junak našeg doba
- Bio sam spreman voljeti cijeli svijet – nitko me nije shvaćao: naučio sam mrziti.

Gustave Flaubert: Gospođa Bovary
Ne valja dodirivati uzore: njihova nam se pozlata lijepi za prste.

Charles Baudealire: Cvjetovi zla
Pjesnik je nalik gospodaru neba.

Victor Hugo: Jadnici
To što te nitko ne čuje, nije razlog da šutiš. Društvo blagostanja podrazumijeva da je čovjek sretan, građani slobodni, a nacija velika.

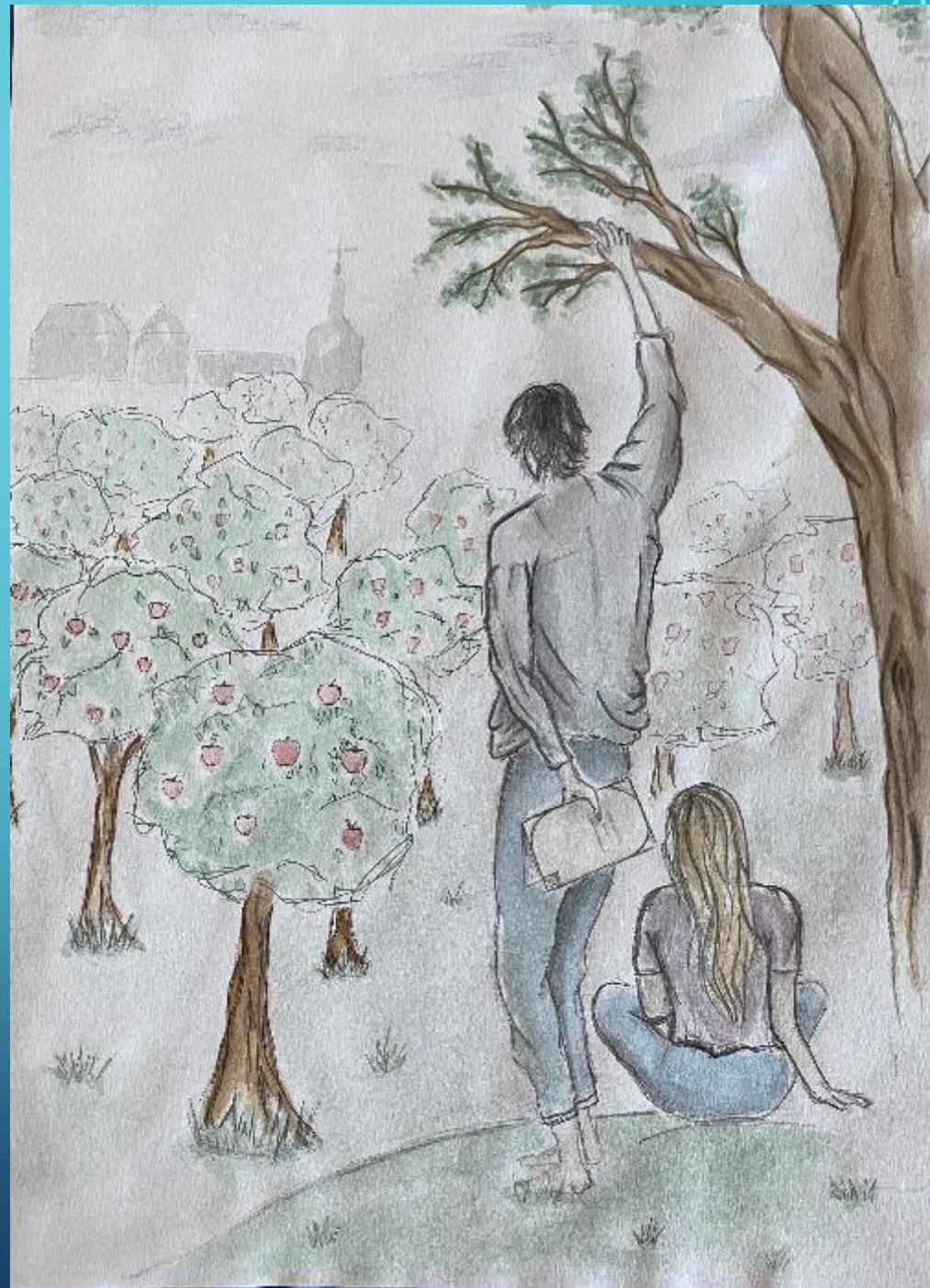
EDGAR ALLAN POE: CRNI MAČAK

Jednoga jutra, posve hladnokrvno, nabacih mu omču oko vrata i objesih ga o granu nekog drveta – objesih ga dok su mi suze curkom curile iz očiju, i s najgorim kajanjem u srcu – objesih ga zato što sam znao da me ljubi, i zato što sam znao da se nije ničim o mene ogriješio – objesih ga zato što sam znao da time činim grijeh – smrtni grijeh, koji će toliko ugroziti besmrtnu mi dušu da će se naći – ako je to uopće moguće – van dosega beskrajnog milosrđa najmilosrdnijega i najstrašnijega Boga.



MIRO GAVRAN: ZABORAVLJENI SIN

„Baš mi je bilo lijepo kod majstora Sertića u Zagrebu, a ne u ovoj ludoj omorini, u ovoj selendri nema nikog kao majstor Sertić, svi me gledaju kao da sam nenormalan i bježe od mene kad idem ulicom, a kad sam u trgovini ili pošti, onda se odmiču od mene i ja ne znam kakvi su to ljudi u ovom selu, i što ja njih tako odbijam od sebe kad se nitko ne voli dugo u mojoj blizini nalaziti.“





EDGAR ALLAN POE: CRNI MAČAK

A ipak kao što sam siguran da moja duša živi, tako vjerujem da je nastranost jedan od najiskonskih poriva ljudskog srca- jedan od onih nedjeljivih poriva činilaca, ili čuvstva, koji usmjeruju značaj čovjeka. Tko se još nije stotinu puta zatekao kako čini nešto opako ili budalasto, ni iz kojeg drugog razloga nego zato što zna da ne bi smio?

Ne osjećamo li trajnu sklonost, usprkos razlozima zdravog razuma, da kršimo ono što je zakon, naprosto zato što poimamo da on to jest?

CHARLES DICKENS: VELIKA OČEKIVANJA (1861.)

**NE SMIJEMO SE SRAMITI SUZA... ONE SU KIŠA KOJA PADA PO
PRAŠINI KOJA ZASLJEPLJUJE OČI...**

**SVAKI SE ŽIVOT SAS TOJI OD PUNO DANA, IZ DANA U DAN. HODAMO
KROZ SEBE, UPOZNAJUĆI RAZBOJNIKE, DUHOVE, DIVOVE, STARCE,
MLADIĆE, ŽENE, UDOVICE, PRELJUBNIKE. JAMES JOYCE: ULIKS (1922.)**

SAMUEL BECKETT: U OČEKIVANJU GODOTA (1953.)

NIŠTA SE NE DOGAĐA, NITKO NE DOLAZI, NITKO NE ODLAZI, STRAŠNO!

CHARLES BAUDELAIRE: CVJETOVI ZLA (1857.)

PJESNIK JE NALIK GOSPODARU NEBA.

VICTOR HUGO: JADNICI (1862.)

**TO ŠTO TE NITKO NE ČUJE, NIJE RAZLOG DA ŠUTIŠ.
DRUŠTVO BLAGOSTANJA PODRAZUMIJEVA DA JE ČOVJEK SRETAN,
GRAĐANI SLOBODNI, A NACIJA VELIKA.**

EDGAR ALLAN POE: CRNI MAČAK

*Demonско bjesnilo
obuze me istog časa.
Više sam sebe nisam
poznavao. Bijaše to
ona nedokučiva čežnja
duše da samu sebe
izjeda – da vrši nasilje
nad vlastitom prirodom
– da čini samo radi zla
sama – koji me tjeraše
da nastavim svoje
ponašanje i da napokon
okončam zlo koje
nanesoh nedužnoj
životinji.*



CHARLOTTE BRONTE: JANE EYRE (1847.)

Nisam ptica, nikakva me krletka ne sputava.

EMILY BRONTE: ORKANSKI VISOVI (1847.)

*Ne mogu živjeti bez svojeg života!
Ne mogu živjeti bez svoje duše!*

MIHAIL J. LJERMONTOV: JUNAK NAŠEG DOBA (1840.)

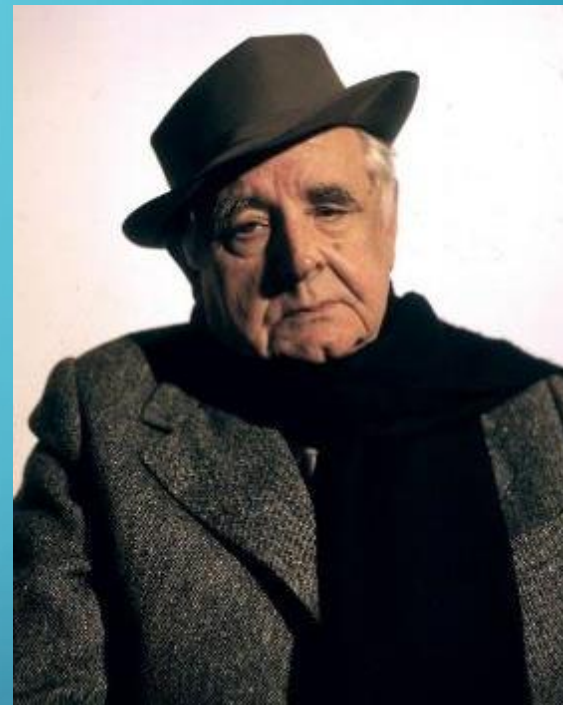
*Bio sam spreman voljeti cijeli svijet – nitko
me nije shvaćao: naučio sam mrziti.*

MIROSLAV KRLEŽA: POVRATAK FILIPA LATINOVICZA

Svitalo je, kada je Filip stigao na kaptolski kolodvor.

Čovjek je životinja u svojoj pojedinačnoj osamljenosti savršeno tužna, u prirodi, moglo bi se reći, gotovo deplasirana! U stadu živeći već prilično dugo, čovjek je čovjeku čovjek, okrutniji naime od svake druge zvijeri. Bestidna, lažljiva, glupa, zlobna i majmunska zvijer! Najsmješnija među životinjskim vrstama je sigurno vrsta majmunska, a koliko je majmun bliži logičnom i neposrednom životu od čovjeka? Poslije opice (koja u svakom pogledu zaostaje za drugim životinjama), čovjek je životinja najmajmunsija!”

Odabrala Rebeka Tatarević 4.c



Znam da nisam običan desetogodišnjak.

R. J. PALACIO: Čudo

Mašta uspijeva i na najosamljenijem tlu.

Delia Owens: Djevojka u močvari

Grič spava dubokim snom.

Marija Jurić Zagorka: Kontesa Nera

Prvo boje. Potom ljude. Tako ja obično vidim stvari. Ili bar pokušavam. Evo jedne male činjenice: umrijet ćete.

M. Zusak: Kradljivica knjiga

Da ti odam pravu tajnu ljubavi? Mnogi će ti momci donositi cvijeće. No jednog ćeš dana upoznati nekog mladića koji će spoznati koji ti je omiljeni cvijet, koja ti je omiljena pjesma ili omiljeni slatkiš. Čak i ako bude presiromašan da ti išta od toga pokloni, neće biti bitno, jer se potrudio o tebi saznati sve ono što drugi ne znaju. Jedino taj mladić zaslužuje tvoje srce. **Leigh Bardugo: Šest vrana**

Odabrala: Lucija Krivić, 3. c

**Mnogo je teže suditi sebi samome nego drugima.
Ako uspiješ sebi dobro suditi, znači da si pravi mudrac.
Čovjek samo srcem dobro vidi. Ono bitno očima je nevidljivo!**

A. Exupery: Mali princ

**Tamo gdje postoji nada, postoji i život! Unatoč svemu još vjerujem
da su ljudi u duši doista dobri. Dnevnik Anne Frank**

**Nije istina da ljudi ne ispunjavaju svoje snove zato što su odrasli.
Odrasli su jer su prestali ostvarivati svoje snove.
Laž je udobnija od sumnje, korisnija od ljubavi, trajnija od istine!
Gabriel Garcia Marques: Sto godina samoće**

**Izjavljujem ipak da nema užitka poput čitanja! Koliko se prije čovjek
umorio od bilo čega, nego od knjige! – Kad budem imao vlastitu
kuću, bit ću jadan ako nemam izvrsnu knjižnicu.
Jane Austin: Ponos i predrasude**

**Život i jest igra. Život je igra koja se igra kako pravila zahtijevaju.
J. David Salinger: Lovac u žitu**

Odabrala: Ivana Korenika, 1. b

Ahilejeva pjesma

MADELINE MILLER

"On je polovica moje duše - tako kažu pjesnici."

„Imenuj mi jednog junaka koji je bio sretan.“
Razmislio sam. Heraklo je sišao s uma i zaklao svoju obitelj; Tezej je izgubio mladenku i oca; Jazonovu je djecu i novu ženu umorila stara žena; Belerofont je ubio Himeru, ali je nakon pada s Pegazovih leđa ostao kljast.

„Ne možeš.“ Ustao je s tla i sjeo nagnuvši se naprijed.

„Ne mogu.“

„Znam. Nikada ti ne dopuste da budeš i slavan i sretan.“ Podignuo je obrvu. „Odat ću ti jednu tajnu.“

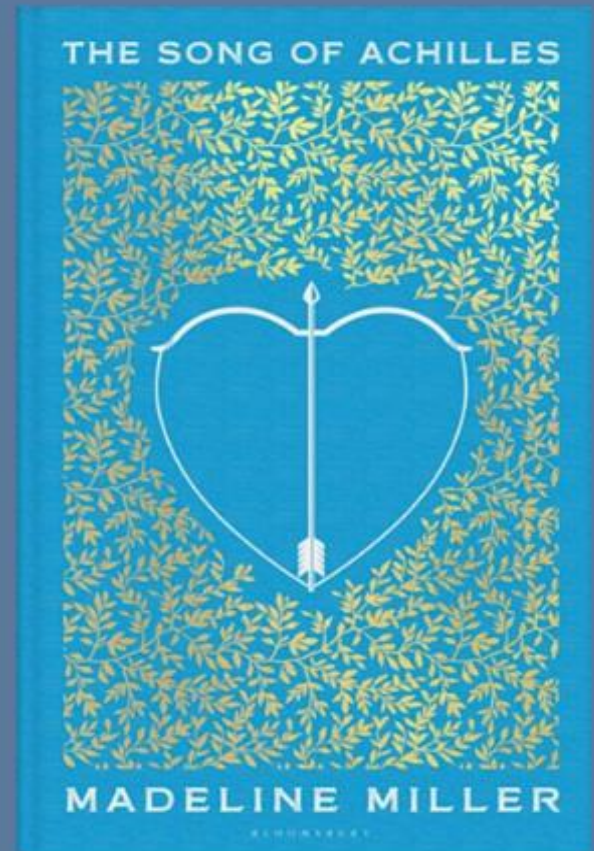
„Reci.“ Volio sam kada je bio ovakav.

„Ja ću biti prvi.“ Uhvatio me je za ruku i stegnuo je dlanom. „Prisegni.“

„Zašto ja?“

„Zato što si ti razlog. Prisegni.“

„Prisežem,“ rekao sam, izgubljen u rumenilu njegova obraza, u plamenu njegovih očiju.



"AND PERHAPS IT IS THE GREATER GRIEF, AFTER ALL, TO BE LEFT ON EARTH WHEN ANOTHER IS GONE."

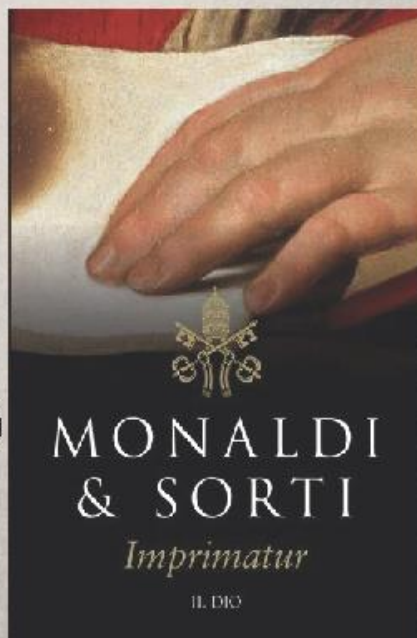
Odabrala Magdalena Višević 3. b

Monaldo & Sorti, *Imprimatur II*



"Tko leži u snu, slavi
nek' se ne nada.

Tko spava kao
kukavica, zaslužio je
umrijeti."



MONALDI – SORTI: *Imprimatur*

Imprimatur je naslov talijanskog povijesnog romana, koji su napisali Rita Monaldi i Francesco Sorti. Prvobitno je objavljen u Italiji 2002. g.; od kada je preveden na dvadeset jezika i prodan u milijun primjeraka širom svijeta.

Imprimatur je raskošna i napeta književna igra prepuna zagonetki i aluzija na pisce poput Dantea, Agathe Christie, Dumasa i Conana Doylea...

Odabrala: Nikolina Antić 3.d